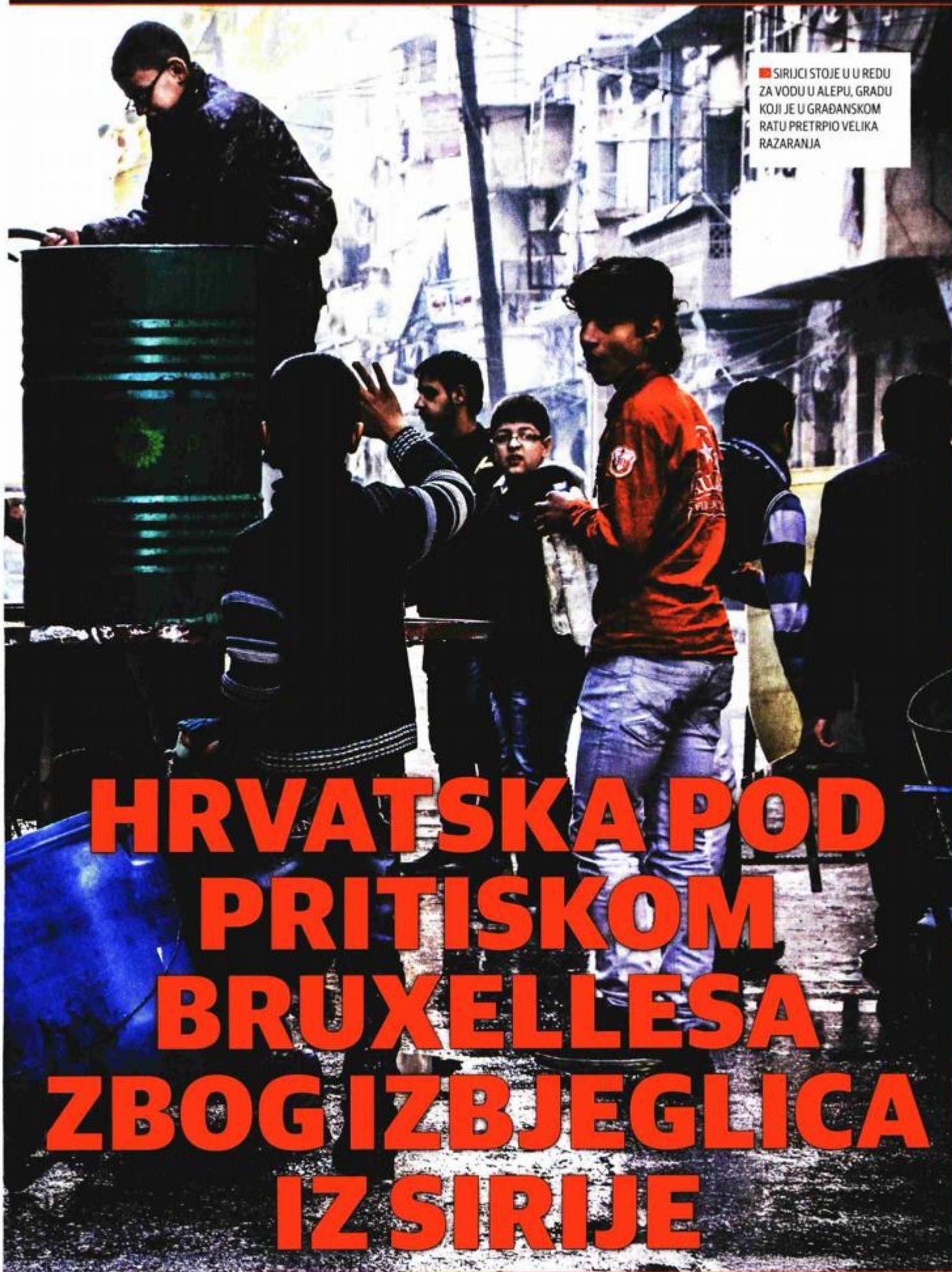

EUROPSKA UNIJA obvezala se prihvatiti veći broj izbjeglica iz ratom pogođene Sirije, ali traži se jednako sudjelovanje svih zemalja članica. Hrvatska do sada nije otvorila granice i zbog toga je na udaru kritika političara u Bruxellesu

Tekst **BORIS BILAS** Fotografije **NACIONAL**

■ SIRIJCI STOJE U U REDU ZA VODU U ALEPU, GRADU KOJI JE U GRADANSKOM RATU PRETRPIO VELIKA RAZARANJA

HRVATSKA POD PRITISKOM BRUXELLESA ZBOG IZBJEGLICA IZ SIRIJE

Hrvatska bi se idućih mjeseci mogla naći pod pojačanim pritiskom Europske komisije i institucija iz Bruxellesa, koje će od Vlade RH tražiti veći angažman u prihvatu izbjeglica iz Sirije. Nekoliko europskih političara već je javno izrazilo nezadovoljstvo ulogom nekih zemalja u prihvatu sirijskih izbjeglica, a kao jedan od lošijih primjera često se navodi baš Hrvatska. Jedna od najvećih kritičarki Hrvatske i njene politike prema sirijskim izbjeglicama je zastupnica Zelenih u Europskom parlamentu Ska Keller. Ta je njemačka političarka nakon prošlih izbora za Europski parlament bila kandidatkinja Zelenih za predsjednicu Europske komisije, a trenutčno je jedna od najaktivnijih zastupnica kad su u pitanju sirijske izbjeglice i njihov prihvati u zemljama Europske unije.

"Sramotno je da Hrvatska nije primila ni jednog izbjeglicu iz Sirije. Mislim da hrvatska vlada mora promijeniti svoju politiku i dopustiti ulazak sirijskih izbjeglica u Hrvatsku", rekla je Ska Keller u razgovoru za Nacional koji smo vodili u Europskom parlamentu u Strasbourgu i dodala da Hrvatska nije jedina koja ne čini dovoljno kad je u pitanju prihvati izbjeglica iz Sirije.

"NIJE HRVATSKA IZNIMKA. Cijela politika koju vodi Europska unija pogrešna je i neprihvatljivo je da dvije-tri države podnose cijeli teret prihvata izbjeglica. Pola zemalja EU nije prihvatilo ni jednu jedinu izbjeglicu osobu iz Sirije. Ne radi se samo o državama koje su siromašnije ili u krizi. Britanija ekonomski stoji vrlo dobro, ali ipak ne čini dovoljno. Slična je situacija i s Poljskom, koja također nema većih gospodarskih problema, a i bivši poljski premijer Donald Tusk sad je na čelu Europskog vijeća. Ne postoji ni jedan razlog zašto te države ne bi prihvatile veći broj izbjeglica, dok bi zemlje poput Hrvatske trebale prihvatiti nešto manji broj", napominje Ska Keller. Njezine stavove dijeli i Aspasia Papadopoulou, viša savjetnica u Europskom vijeću za izbjeglice i prognanike. Ona smatra da bi članice Europske unije do kraja ove godine trebale prihvatiti oko 180.000 izbjeglih Sirijaca.

"To je realna brojka, koja nije prevelika i svaka bi država članica bez većih problema trebala moći prihvatiti dio izbjeglica", smatra Aspasia Papadopoulou i napominje da je broj izbjeglica iz Sirije koji su dosad došli u zemlje Europske unije poprilično malen. U EU ima otprilike 150.000 sirijskih izbjeglica, a najveći dio spas je potražio u Njemačkoj, gdje se smjestilo oko 50.000 Sirijaca. Upravo zbog tog podatka i zbog sve većeg nezadovoljstva Nijemaca takvom imigracijskom politikom može se očekivati pritisak njemačke vlade na ostale članice da pojačaju svoj angažman u prihvatu izbjeglica.

Povjerenik EU za migracije, unutarnje poslove i državljanstvo Dimitris Avramopoulos izjavio je da Komisija namjerava predložiti raspoređivanje izbjeglica prema kombiniranom kriteriju broja stanovnika neke zemlje i njene ekonomske snage: "Nije u redu da zemlje koje primaju najviše kontingentskih izbjeglica ujedno dobivaju i najveći broj tražitelja

POTRESNE FOTOGRAFIJE SIRIJSKIH IZBJEGLICA U KAMPOVIMA U LIBANONU

azila. Zato uskoro želimo pokrenuti pilot-projekt koji će, vjerujem, obuhvatiti sve članice i pomoću kojeg će izbjeglice biti pravednije raspodijeljeni na cijelu Uniju."

PREMA DOSTUPNIM PODACIMA Ministarstva unutarnjih poslova, u Hrvatskoj su od 2010. državljanima Sirije podnijeli 336 zahtjeva za azil. Samo je jedan od njih dobio azil, a 22 imaju tzv. supsidijarnu zaštitu. U 260 slučajeva obustavljen je postupak jer su podnositelji zahtjeva otišli iz Hrvatske. Dva su zahtjeva odbijena, a 40 je preusmjereno drugim članicama Unije na temelju Sporazuma iz Dublina.

"Premda Hrvatska unutar EU nije među prioritnim odredištima izbjeglica, i u našoj je zemlji

od 2010. do 2014. u porastu broj izbjeglica iz Sirije koji traže azil. No za većinu azilanata Hrvatska je tranzitna zemlja za migracije u druge zemlje EU", rekao je za Nacional Andrej Plenković, zastupnik HDZ-a u Europskom parlamentu i potpredsjednik Odbora za vanjske poslove tog parlamenta. Plenković smatra da problemima ilegalnih migranata, tražitelja azila i izbjeglica iz ratnih područja, EU nastoji upravljati nizom pravnih, tehničkih i financijskih mjera, pri čemu najveći teret snose velike sredozemne članice EU.

"Na Odboru za vanjske poslove održan je niz rasprava o situaciji u Siriji i Iraku, u sklopu kojih se govorilo i o tematici sirijskih izbjeglica. Koliko ja znam, u tom kontekstu nije bila spominjana Hrvatska. Činjenica jest da su Siriji susjedne zemlje, poput Turske, Libanona, Jordana i Egipta, primile najveći broj izbjeglica. EU ozbiljno razmatra zahtjeve UNHCR-a i drugih međunarodnih organizacija da dodatno pridonese zbrinjavanju izbjeglica prema načelu razmjernog smještaja u svojim članicama", kaže Plenković i napominje da je visoka predstavnica EU za vanjsku politiku i sigurnost Federica Mogherini već predstavila paket pomoći od 70 milijuna eura Turskoj zbog primanja brojnih sirijskih izbjeglica. Pritom će prioriteti EU biti suzbijanje ilegalnih migracija, iskorjenjivanje trgovine ljudima, dovođenje učinaka migracije u funkciju razvoja i rasta, promicanje međunarodne zaštite i jačanje vanjske dimenzije azila.

DA SU MEDUSOBNO MALO SOLIDARNIJE, članice EU već bi sad mogle legalno poboljšati položaj izbjeglica. Prema trenutnim pravilima, prva država EU u koju izbjeglica uđe - mora ga i zbrinuti. U svakoj se zemlji mora provesti procedura za azil. Međutim, Italija, Grčka, Mađarska i neke druge zemlje ne pridržavaju se tog pravila. Europski sudovi uvijek iznova kritiziraju nepodnošljive uvjete života u izbjegličkim kampovima ili neispravne procese. Primjerice, Italija 2014. tisuće izbjeglica nije ni registrirala, nego ih je odmah po spašavanju iz mora pustila da ilegalno žive, sretna kad preko Alpa odu na sjever. Pet država koje trenutno primaju vrlo mnogo ljudi, uključujući i Njemačku, zalažu se za pravedniju raspodjelu unutar 28 članica. Zemlje koje imaju malo azilanata, među kojima je i Hrvatska, to odbacuju.

Hrvatska, zasad, pripada onoj skupini zemalja EU koju "štiti" tzv. pravilo Dublin III, po kojem bi izbjeglice trebala primiti ona zemlja EU na čiji je

ANDREJ PLENKOVIĆ, ZASTUPNIK HDZ-a U EUROPSKOM PARLAMENTU

SHIMID ROBERT ANČIĆ/PIXSELL

'HRVATSKA NIJE PRIORITETNO odredište izbjeglica unutar Europske unije, u našoj je zemlji od 2010. do 2014. u porastu je broj izbjeglica iz Sirije koji traže azil, ali za većinu azilanata Hrvatska je tranzitna zemlja'

teritorij ta osoba najprije stigla. Ta je praksa dovela do iznimnog izbjegličkog pritiska na Maltu, Italiju i Grčku, dok druge zemlje oklijevaju u pružanju pomoći. Pet zemalja EU, među kojima i Njemačka, navode da one, u odnosu na broj svojih stanovnika, primaju najveći broj izbjeglica. Istočnoeuropske zemlje, primjerice, ne primaju gotovo nikoga, a u tu se grupu može ubrojiti i Hrvatska, s obzirom na broj prihvaćenih izbjeglica.

BEZ OBZIRA NA STATISTIKU. Hrvatska se treba aktivnije i sustavnije suočiti s tim sve prisutnijim fenomenom. Pritom ne mislim samo na iskazivanje veće solidarnosti i prihvaćanje izbjeglica iz Sirije, nego i na izgradnju prihvatilišta i smještajnih kapaciteta za sve brojnije migrante koji će se u skoroj budućnosti naći s naše strane granice. Samo je pitanje vremena kad ćemo se morati znatno ozbiljnije nositi s migracijama, neovisno o tome govorimo li o njihovim uzrocima ili posljedicama", smatra Tonino Picula, zastupnik SDP-a u Europskom parlamentu, i dodaje da se treba nadati kako Hrvatska za to neće biti potpuno nepripremljena kao što je bila u traumatičnim okolnostima okupacije dijela svog teritorija i agresije na BiH, kad je zbrinjavala veliki broj prognanika i izbjeglica.

Upravo se na tu solidarnost poziva i Jamal Assad, Sirijac koji već tridesetak godina živi i radi u Zagrebu. Taj ugledni ginekolog ujedno je i službeni predstavnik sirijske oporbe, odnosno Sirijskog nacionalnog vijeća u Hrvatskoj. Assad se prošlog četvrtka vratio iz Sirije i Libanona gdje je, kako kaže, svjedočio katastrofalnoj humanitarnoj situaciji. U Libanonu se trenutačno nalazi čak 1,1 milijun sirijskih izbjeglica i zbog toga su vlasti te zemlje bile prisiljene zatvoriti svoju granicu sa Sirijom.

"Situacija je katastrofalna. Uvjeti u kojima žive stotine tisuća žena i djece nemogući su i svakodnevno od pothladenosti ili izgladnelosti umiru deseci ljudi. Prije nekoliko dana bio sam svjedok velike snježne oluje u Libanonu, nakon koje je u jednom kampu pronađeno 11 mrtvih osoba, među kojima je bilo i troje djece. Nažalost, međunarodna zajednica ne poduzima ništa da tim ljudima pomogne", rekao je za Nacional Jamal Assad i napomenuo da je razočaran i odnosom hrvatskih vlasti prema sirijskim izbjeglicama. Kaže da je u kontaktu s Ministarstvom unutarnjih poslova, ali da nije naišao na razumijevanje kad je u pitanju prihvata većeg broja sirijskih izbjeglica. "Nekoliko Sirijaca koji žive u Hrvatskoj pokušalo je dovesti članove svoje

'SITUACIJA U SIRIJI JE KATASTROFALNA, a uvjeti u kampovima u Libanonu u kojima žive stotine tisuća žena i djece nemogući su i svakodnevno od pothladenosti ili izgladnelosti umiru deseci ljudi'

SNIMIO: DANIEL KASAPIPIXSELL

JAMAL ASSAD, PREDSTAVNIK SIRIJSKOG NACIONALNOG VIJEĆA U HRVATSKOJ

obitelji, ali jamstva koja država traži jednostavno su prevelika i nije ih bilo moguće osigurati. Nama je jasno da je situacija u Hrvatskoj teška i da nema novca za prihvata izbjeglica, ali država bi barem trebala osigurati mogućnost da možemo dovesti članove svojih obitelji", kaže Assad i napominje da broj Sirijaca koji bi htjeli doći u Hrvatsku nije velik i da ih većina želi otići u Njemačku. Assad je osudio i prošlotjedne napade na redakciju satiričkog tjednika Charlie Hebdo i napomenuo da ti napadi nemaju veze sa Sirijom i Sirijcima, iako priznaje da ga je strah kako bi građani mogli reagirati na povećani dolazak sirijskih izbjeglica u Hrvatsku.

NAPAD U PARIZU DJELO JE MONSTRUMA. To nema veze sa Sirijom i želio bih da građani shvate kako su Sirijci iznimno miroljubivi ljudi. Nikad ni jedan Sirijac nije počinio teroristički napad. Sve što Sirijci žele jest sloboda i odlazak diktatora Bashara al-Assada. Fascinantno je podatak da se sirijska oporba u Siriji istovremeno bori protiv 33 različite vojske. Od vojske Bashara al-Assada, preko ISIL-a, Hezbolaha, pa sve do iranskih dobrovoljaca. To je strašno i neizdrživo. Ali uvjeren sam da ćemo

osloboditi Siriju i u trenutku kad se to dogodi sve će se izbjeglice vratiti u svoju domovinu. Zbog toga nam je toliko važna svaka pomoć međunarodne zajednice", objašnjava Jamal Assad.

UMNOGIM ZEMLJAMA EU već sada postoji otpor protiv azilanata, a u nekima su pokreti protiv stranaca zastrašujuće porasli. Stanovništvo u EU jednostavno nije spremno svake godine primati i integrirati milijune ljudi. Posljednji su primjer masovne antiislamske demonstracije u Njemačkoj u organizaciji pokreta PEGIDA (Patriotski Europljani protiv islamizacije Zapada). Takav sentiment među građanima Europske unije mogao bi se pojačati nakon prošlotjednih napada u Parizu. Prema rezultatima istraživanja javnog mnijenja Zaklade Bertelsmann, 57 posto građana Njemačke (koji nisu muslimani) misli da je islam opasnost. Prije dvije godine bilo ih je 4 posto manje. Gotovo dvije trećine ispitanika smatra da "islam ne pripada u zapadni svijet", dok je 2012. isto mišljenje zastupalo 53 posto ispitanika. Čak 40 posto anketiranih osjeća se zbog muslimana u Njemačkoj kao "stranac u vlastitoj zemlji", a svaki četvrti čak bi zabranio muslimanima doseljavanje u Njemačku. "Nakon terorističkog napada na urednike, karikaturiste i novinare tjednika Charlie Hebdo u Parizu Europi su potrebni snažno jedinstvo i solidarnost. Sad je odgovornost na ključnim političkim snagama u EU, a posebno na glavnim strankama, da vrate povjerenje građana u institucije i sigurnost granica EU. Posebno je važno jačanje unutarnje sigurnosti i intenzivnija suradnje svih nadležnih službi u članicama EU, kao i s drugim zemljama i međunarodnim organizacijama", rekao je za Nacional Andrej Plenković, koji zaključuje da je bitno spriječiti nekontrolirane radikalne odgovore na najbrutalniji ekstremizam kojem smo svjedočili u Francuskoj.

NOVINAR NACIONALA SA SKA KELLER